

Pernille (30) tok sitt liv i moren hvorfor datteren

Søndag 3. april tok Pernille Sørensen sitt eget liv i Tromsø fengsel. Hun satt innesperret i cella til tross for at det fantes papirer på at hun ikke kunne være innelåst.

Mange kjenner sikkert til Pernille Sørensen (30), den vennlige tiggeren som gikk rundt i Tromsøs gater. Ifølge hennes mor, som ikke ønsker å ha navnet sitt i avisen, var Pernille på ingen måte suicidal, likevel tok hun sitt eget liv på fengselscella, etter 14 dager på lukket avdeling.

” Når du har å gjøre med en psykotisk pasient, lar du henne ikke få lov til å ha belte på seg.

Mor til avdøde Pernille Sørensen

– Jeg opplever dette som en tjenestesvikt. Hun hadde med seg legeerklæring på at hun ikke tåler å være innestengt. Det har hun aldri gjort, kritiserer moren.

Hun er sterkt kritisk til at datteren, som har vært rusmisbruker siden tidlig i tenårene, ble innelåst og forlatt for natten.

– For meg ser det ut til at de som jobber i fengselet leker psykologer. Ifølge politiet har fengselsbetjentene roet Pernille ned til kvelden, men hvis en stoffavhengig person med klaustrofobi blir hysterisk, burde de kontakte Åsgård. Hun har vært innlagt der før.

Ingen forsikring

Tromsø-kvinnen reagerer også på at Pernille, som var psykotisk, fikk lov til å ha på seg belte i cella.

– Når du har å gjøre med en psykotisk pasient, lar du henne ikke få lov til å ha belte på seg. Hun brukte belte til å henge seg på toalettet. Luken til døren hennes var vel å merke åpen på grunn av at hun hadde store vansker med å sitte innelåst. Hadde hun ikke hatt belte, hadde det blitt mye romstoring ved for eksempel å rive i stykker laken. Det kunne fengselsbetjentene merket, sier moren stille.

Nå lurar hun på om et fengsel kan stå ansvarlig når slike ting skjer.

– Et fengsel skal være trygt. Vi som har barn som er rusmisbrukere skal jo føle at ungene er i sikkerhet når de er fengslet, sier hun, og spør om fengselet har forsikringer.

– Jeg jobber selv i barnehage, og hvis ett av barna skader seg der, har vi forsikringer. I fengselet skjer det derimot ingenting. Pernille hadde en liten datter, og hun er nå uten mor. Jeg vurderer å gå til jurist for å finne ut om hun kan noen rettslige krav. Slike tilfeller burde sidestilles på samme måte som ved skyldspørsmål ved sykehus.

Ingen informasjon

Moren til Pernille er i dag mildt sagt frustrert over behandlingen familien har fått etter selvmordet.

– Fengselet kontaktet ikke oss før dere i avisen var der for å snakke med dem denne uken. Vi får ikke vite noen ting, og også politiet har vansker med å uttale seg. Vi kommer ingen vei med byråkratiet, og hvorfor tar det så lang tid før de tar kontakt, undrer hun.

Etter hendelsen synes hun det ser ut til at samfunnet ikke bryr seg så mye om rusmisbrukere, og at de er mindre verdt enn andre.

DET har også tidligere vært et selvmord i Tromsø fengsel, men det er mange år siden, det er også lenge siden det var et overdosedødsfall bak murene.

Fangene i Tromsø har større rom enn kravet, rommene er på 7,5 kvadratmeter, og de har selvfølgelig vinduer.

– Man sitter igjen med følelsen av at de ikke synes det er så farlig om rusmisbrukere tar livet av seg. Man har bare et problem mindre. Byråkratiet vet å sno seg unna, og jeg er veldig sint på dem. Hadde ikke Pernille vært innelåst, hadde hun levd i dag.

elisabeth.ovreberg@bladet-tromso.no

TØFT FOR DE ANSATTE:
Fengselsleder Liv-Rigmor Eidissen forteller at selvmordet i fengselet har gått sterkt inn på de ansatte. Hun mener betjentene har handlet i tråd med regelverket.

Tung tid fo

Av Elisabeth Øvreberg og Ann Sissel Jenssen (foto)

Fengselsleder Liv-Rigmor Eidissen mener ansatte ved fengselet har fulgt alle prosedyrer til punkt og prikke.

Fengselsleder Liv-Rigmor Eidissen forteller at både innsatte og ansatte har hatt en tung tid i ukene etter at Pernille Sørensen ble funnet livløs på cella ved lukket avde-

ling, en avdeling som har vært operativ i åtte måneder.

– Det er jo vi som har ansvaret for at de innsatte har det bra, og derfor reagerer vi tungt. Det blir uro i organisasjonen og jeg synes hele episoden er fryktelig lei. Spørsmålene svirrer om hva som har skjedd. Hva kunne blitt gjort for å unngå dette? Har vi forebyggt godt nok – og har vi samarbeidet godt nok med helseavdelingen, undrer Eidissen.

Hun konkluderer med at fengse-

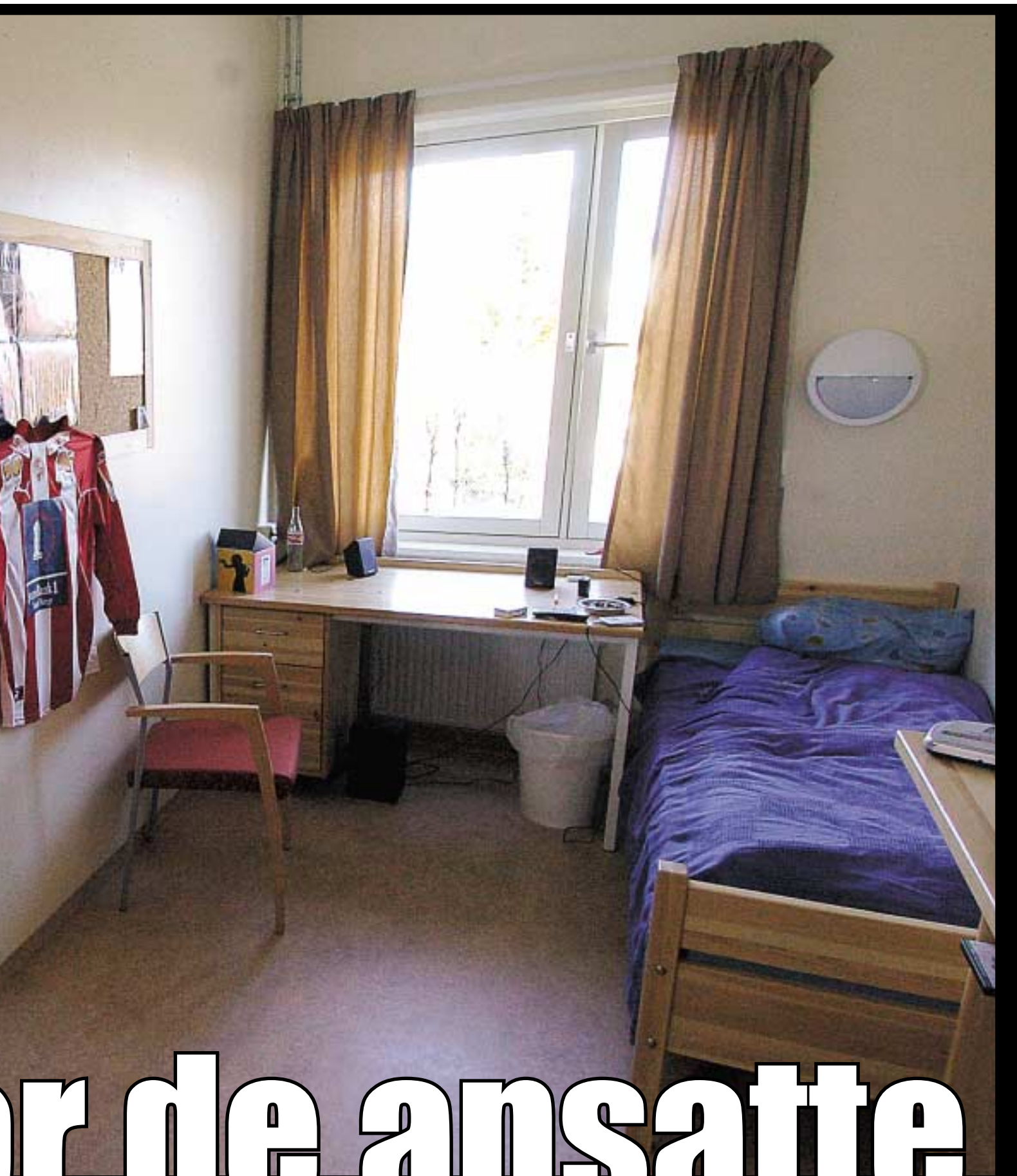
let ikke har gjort noen rutinesvikt. – De innsatte har rett på en viss grad av privatliv, så de sitter ikke og blir overvåket til alle døgnets tider, konkluderer Eidissen

Rutiner

Eidissen mener at Pernille Sørensen hadde rett til å ha belte i cella.

– Alle har lov til å ha egne klær, og hun hadde ofte besøk. På oss virket hun ikke suicidal. Vi går ikke rundt og vet at folk

fengselet. Nå undrer fikk ha et belte på cella.

er de ansatte

vil ta livet av seg uten å reagere, da har vi en rekke tiltak.

Også når innsatte rusmisbrukere får abstinenser, har fengselet faste rutiner.

– Vi har abstinensregime. Alle som får abstinens hjelpes medisinsk og kommer til legen. Vi ser ikke på at folk plages. Hvis Pernille hadde abstinenser, hadde hun fått medisinsk hjelp.

Derimot beklager Eidissen

at korrespondansen med familien var sen.

– Det beklager vi, man skal ta kontakt, og det er klart at det er sent etter en måned, sier hun.

Helsetilbud

– Fengselet har egen helseavdeling med helsetilbud, og de er pålagt å ha samtale med hver enkelt innsatt før de fengsles. Der avgjør de om den innsatte er i stand til å

gjennomføre den frihetsberøvelsen som fengslingen tross alt er.

Hun vil ikke bekrefte at Pernille hadde papirer på at hun ikke skulle være innesperret.

– Vi arbeidet helt i tråd med regelverket. Vi passet godt på og visste at hun hadde en tung tid. Hvis folk vil, får de tilbud om psykisk behandling. Vi gjør jo det vi kan for å forhindre selvmord.

Det er også vanlig prosedyre å sette dem som truer med selvmord på isolat, eller sikkerhetscelle som det også kalles.

– Det er helt sterile rom der de ikke har muligheten til å ta selvmord.

Etter det «Tromsø» kjenner til, truet ikke Pernille Sørensen med å ta livet sitt, men syntes det var tungt å bli innelåst.

elisabeth.ovreberg@bladet-tromso.no

Økning i antall selvmord

Selvmord i fengsel har forekommet hyppigere i Norge i løpet av de siste årene. Pernille Sørensen er den tredje kvinnen som har tatt sitt liv i norske fengsler.

Ifølge en av Nordens fremste forskere innen selvmord i fengsel, Yngve Hammerlin fra Kriminalomsorgens Utdannings-senter, er alle selvmord, selvmordsforsøk og selvskader et samfunnsproblem.

Hammerlin har forsket på dette temaet i over 20 år, og han ser at hyppigheten på selvmord i fengsel øker fra tiår til tiår. Tre av fire selvmord begås i varetekt.

Stor belastning

– Ethvert selvmord er ett for mye. Selvmordene i norske fengsler, slik vi har registrert dem, er vanligst i de lukkede soningsformene. Særlig varetektsopphold og isolasjon er for mange en stort belastning, oppsummerer Hammerlin.

Hans to rapporter, som kom tidlig på 90-tallet, viser at 40 prosent av dem som tar selvmord i fengsel gjør det i løpet av de første tre ukene. Hammerlins og medforskerens studier viser at fanger som har store alkohol- og stoffproblemer er spesielt utsatt.

Han vil ikke uttale seg om hendelsen som skjedde i Tromsø, men mener generelt sett at mange av dem som sitter i fengsel ikke burde sitte der.

Kaotisk livssituasjon

– Det er mange av dem som heller burde fått et annet behandlingstilbud. Stoffmisbrukere er et godt eksempel, sier han.

Han ser også problemet med å sperre inne folk med klaustrofobi.

– Mennesker som lever med stoff og alkoholproblemer har gjerne en kaotisk livssituasjon, og de opplever betydelige tap og psykiske lidelser når fengselsoppholdet oppleves som en risiko.

Han har i mange år kritisert mangler på faglig og institusjonell oppfølging i omsorgs- og behandlingsarbeidet.

– At mennesker som sitter i fengsel med store sosiale og psykiske problemer blir kasteball mellom psykiatri og fengsel, er helt uakseptabelt. At man ikke har opplegg som er bedre tilpasset den enkeltes omsorgs- og behandlingsbehov er også kritikkverdig. Dette har både fengselsmyndighetene, fange- og betjentorganisasjonene påpekt i mange år.

elisabeth.ovreberg@bladet-tromso.no